

Kommunedelplan for dobbeltspor gjennom
Hamar og tilhørende hensettingsanlegg

Kommunikasjon- og medvirkningsplan

Januar 2019 - februar 2020

Rapport ICH-10-A-22033
Vedlegg 8

Hva er en medvirkningsplan?

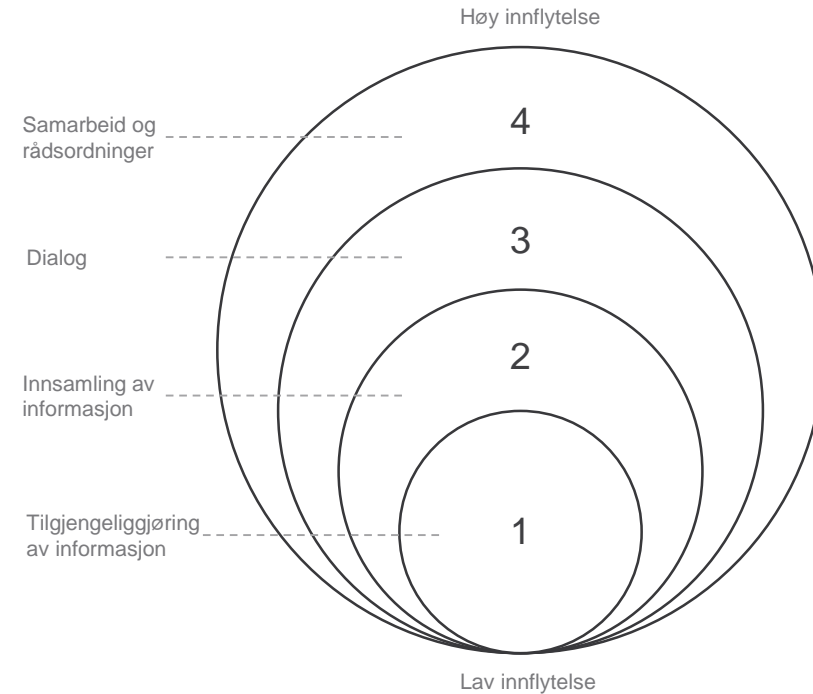
Denne medvirkningsplanen definerer hvordan interessenter og ulike aktører skal involveres i forbindelse med utarbeidelse av kommunedelplan for nytt dobbeltspor gjennom Hamar og tilhørende hensettingsanlegg.

Medvirkningsplanen består av en aktør- og interessentanalyse som identifiserer aktuelle interessenter og aktører samt hvordan de skal involveres i planarbeidet. I tillegg gir planen en oversikt over hvilke kommunikasjonskanaler og arenaer prosjektet skal benytte for å kommunisere ut prosjektet på best mulig måte. Til slutt gir planen en oversikt over fremdriften for prosjektet og hvordan og når prosjektet skal kommunisere utad.

Medvirkningsplanen er et levende dokument som utvikles underveis for å ivareta de hensyn som dukker opp i planprosessen.

Innflytelsessirkelen

Medvirkningsspennet for innflytelse i planleggingen kan illustreres gjennom innflytelsessirkelen.. Den viser at ulike metodebruk i planleggingen gir ulike involvering og innflytelsesmulighet i planprosessen;

Figur

Den minste sirkelen (1) viser tilrettelegging av informasjon, som kan tilgjengiggjøres uten etterfølgelse av andre tilretteleggingstiltak enn offentliggjøring av planprosessen

Sirkel (2) illustrerer innhenting av informasjon, som rommer en åpen prosess og større medvirkningsmulighet ved at man kan bidra til kunnskapsinnsamling og et bredere beslutningsgrunnlag

Påfølgende sirkel (3) viser en dialogbasert medvirkning der en blanding av kommunikative og engasjerende metoder er tilstede, øker muligheten for påvirkning.

Sirkel (4) viser situasjoner der innflytelsen er størst,- i samarbeid og nær samhandling med andre berørte. I en bred planprosess vil det være vanlig å bevege seg mellom sirklene

Medvirkning etter plan- og bygningsloven

Plan- og bygningsloven stiller krav til at det skal gjennomføres medvirkning i en planprosess. Medvirkning er en grunnleggende forutsetning i et lokaldemokrati, og gir befolkningen muligheten til å delta og medvirke til bedre planløsninger. Befolkningens aktive rolle i plan- og beslutningsprosessen fremheves som viktig for å ta vare på felles verdier og grunnleggende levekår i et bærekraftig samfunn.

I plan- og bygningsloven forstås medvirkning som enkeltpersoners og gruppers rett til å kunne delta i, og påvirke offentlige utrednings- og beslutningsprosesser, dette inkluderer barn og unge som nevnes spesielt i plan- og bygningslovens § 5-1. Det betyr at befolkningen i et samfunn er med på å planlegge sin framtid. Medvirkning i planprosessen har et perspektiv om «best mulig plan», og har mål om å:

- sikre gode løsninger som tar hensyn til alles behov
- legge til rette for at alle berørte og interesserte aktører kan komme til orde
- fremme kreativitet og engasjement, og være en arena for demokratisk deltakelse i lokalsamfunn
- fremskaffe et godt beslutningsgrunnlag

I tillegg til medvirkning med befolkningen og interessegrupper er det viktig med medvirkning med berørte myndigheter og politikere. Dette for å sikre at ulike myndighetsinteresser ivaretas «best mulig» gjennom planprosessen. Tilstrekkelig tid til å gi informasjon, kommunisere, skape dialog og involvering er viktig for å skape forankring, eierskap og unngå ekstra runder og utsettelse i forbindelse med høring og behandling av planen.

Aktør-og interessenthåndtering

Interessenthåndtering er en prosess som innebærer å identifisere, tolke og påvirke prosjektkonteksten og samstemme interessentenes forventninger.

En interessent i et prosjekt defineres som enhver person, gruppe eller organisasjon som kan påvirke, bli påvirket av eller oppfatte at de kan bli påvirket av prosjektet. Interessenter kan både være interne og eksterne og omfatter også myndigheter.

Hensikt

Interessenter kan ha stor betydning for om et prosjekt lykkes eller mislykkes. Ved å identifisere og forstå interessentenes innflytelse på prosjektet, vil prosjektteamet være i stand til å tilpasse gjennomføringen av prosjektet deretter og møte gitte interessenters oppfatning av prosjektet.

Interessentanalysen skal svare på spørsmål som:

- Hvem er relevante interessenter som kan påvirke prosjektets resultater?
- Hvordan skal interessentene håndteres?
- Hvilke tiltak er planlagt for å møte interessentenes forventninger?
- Hvordan oppnår vi støtte til prosjektet fra sentrale interessenter?

På bakgrunn av interessentanalysen kartlegges alle som kan være aktuelle å trekke inn i arbeidet. Videre avklares behov for koordinering og involvering og når i planprosessen dette skal skje.

Metode

Det er utført en interessentanalyse som er utarbeidet etter følgende metode:

Trinn 1: Identifisere enhver som er interessert i, eller berørt av planprosessen eller resultatet av prosjektet. Interessentene blir gruppert i 6 interessentgrupper på bakgrunn av tidligere gjennomført medvirkning i prosjektet. Analysen er gjennomført med bakgrunn i disse samt temaer som viser seg sentrale.

Trinn 2: Analysere og rangere interessentene etter grad av interesse og innflytelse og hvordan de bør involveres.

Trinn 3: Definere strategi og tilnærming for å håndtere interessentenes forventninger.

Figuren på neste side viser de ulike gradene av involvering.

INFORMERE

Holde interessentene jevnlig informert om prosjektet. Aktører blir informert via media, oppslag, mail eller brev.

KOMMUNISERE

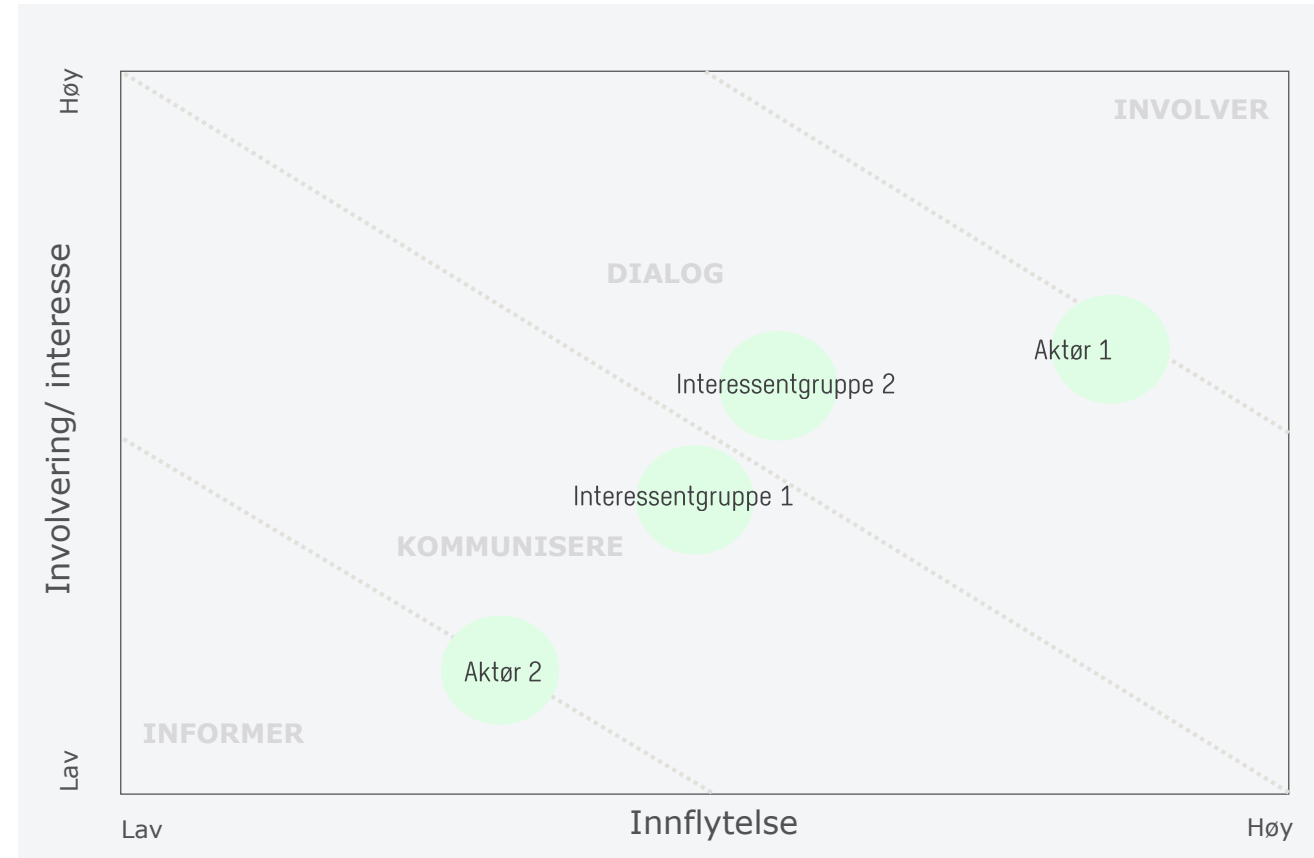
Opprettholde interessentenes interesse gjennom kommunikasjon. Aktører har anledning til å gi tilbakemeldinger og innspill til prosjektet som svar på direkte henvendelser eller spørreundersøkelser, fra mediedekning eller i egne særmøter.

SKAPE DIALOG

Ha fortløpende konsultasjoner underveis i prosjektet gjennom møter med aktører i form av særmøter, dialog- eller folkemøter. Diskusjonene i disse møtene kan gi innspill til konkrete løsninger.

INVOLVERE

Skape forankring gjennom å involvere interessentene. Aktører vil være direkte involvert i utarbeidelse av løsninger i prosjektet, gjennom diskusjoner i interessefora, faglige ressurser eller egne særmøter med spesielt relevante interessenter.

Figuren illustrerer ulike interessenter plassert etter grad av innflytelse og involvering

Prioriterte grupper for medvirkning og dialog

Prosjektet har valgt å fokusere på følgende prioriterte grupper i medvirkningsarbeidet:

Politikere

Det er viktig å nå de lokale folkevalgte i Hamar. Det er de som til slutt skal stemme over prosjektet og målet er at de tar en avgjørelse som er faktabasert.

Offentlige instanser

Enkelte offentlige aktører har en større påvirkning enn andre. Det er viktig at de er jevnlig informert for å sikre løsninger uten innsigelser eller andre vesentlig negative virkninger for miljø eller samfunn.

Ungdom

De unge i Hamar viser en stor interesse for prosjektet, som vil påvirke deres framtid. Det er viktig å bidra til at både enkeltindivider, organisasjoner og Ungdomsrådet forstår prosessen, og at prosjektet gir de et godt grunnlag for å kunne medvirke. For hensettingsprosjektet vil det også være naturlig å involvere yngre barn som berøres av tiltaket.

Næringslivet

Næringslivet i Hamar vil bli påvirket av valg av stasjonsplassering og ikke minst vil anleggsperioden være av stor betydning for dem. På Hjellum vil denne aktøren i all hovedsak være næringsdrivende innen landbruk. De er en viktig økonomisk drivkraft for Hamars utvikling. Det er derfor viktig å informere disse og gi de mulighet til å medvirke.

Interessegrupper

Enkelte grupperinger i Hamar har vist stort engasjement i jernbanedebatten og innehar stor lokal kompetanse. Det er viktig å ta vare på disse for å få gode innspill, lokal kunnskap og en faktabasert debatt.

Befolkningen

Jernbanetiltaket kommer til å påvirke hvordan Hamar utvikler seg i framtiden. Derfor er det viktig at befolkningen blir informert jevnlig og gis mulighet til å medvirke. Det er også viktig å sikre at rett og lett forståelig fakta kommuniseres ut.

Politikere

AKTØR	GRAD AV INVOLVERING	ARENA	HENSIKT	BUDSKAP
<p>Politikere Det er viktig å nå de lokale folkevalgte i Hamar. Det er de som til slutt skal stemme over prosjektet og målet er at de tar en avgjørelse som er faktabasert.</p>	<p>Kommunisere Jevnlig oppdatere politikerne på det siste fra prosjektet samt svare på spørsmål. Gi de anledning til å komme med tilbakemeldinger og innspill.</p>	<p>Formannskap/ Kommunestyre/ Særmøter Politikerne informeres jevnlig ved at Bane Nor orienterer om viktige tema i konsekvensutredning, prosjektering og planprosessen på møter i Formannskapet og Kommunestyret. Særmøter med partigrupper tas ved behov.</p>	<p>Forankring, modning og faktabasert beslutningsgrunnlag Sørge for jevnlig og god informasjon og bidrar til konstruktive og faktabasert debatt om tiltaket. Informere om hensettingsprosjektet og sammenhengen med utbyggingen va dobbeltsporet.</p>	<p>Oppdatert informasjon om status Budskapet vil endre seg ettersom hvor man er i planprosessen. Hensikten er å informere om siste status, svare på spørsmål samt oppklare problemstillinger.</p>

Offentlige instanser

AKTØR	GRAD AV INVOLVERING	ARENA	HENSIKT	BUDSKAP
Offentlige instanser Offentlige instanser består i hovedsak av nasjonale og regionale myndigheter som vil være formell høringspart i planprosessen. Det være seg spesielt prosjektgruppa bestående av Fylkesmannen, Hamar kommune, Fylkeskommunen, Riksantikvaren og Statens vegvesen.	Involvere Skape forankring gjennom å involvere. Aktører vil være direkte involvert i utarbeidelse av løsninger i prosjektet gjennom prosjektgruppa og i egne særmøter ved behov.	Prosjektgruppe-møter/særmøter I en egen møteserie med prosjektgruppa diskuteres sentrale problemstillinger i prosjektet. I særmøter kan spesielle problemstillinger drøftes med enkelte instanser.	Forankring, modning og faktabasert beslutningsgrunnlag Jevnlig dialog med prosjektgruppa skal bidra til å ta gode vurderinger om tiltaket og om dets virkninger, samt redusere risiko for innsigelser.	Status for prosjektet Budskapet vil variere med hvor man er i prosjektet. Til enhver tid aktuelle problemstillinger i prosjektet etter ønske fra Bane Nor og prosjektgruppa.

Ungdom

AKTØR	GRAD AV INVOLVERING	ARENA	HENSIKT	BUDSKAP
<p>Ungdom De unge i Hamar viser en stor interesse for jernbaneutbyggingen, som vil påvirke deres framtid. Dette gjelder både enkeltindivider, organisasjoner og ungdomsrådet i Hamar. Det er derfor viktig å bidra til at de forstår prosessen og gir de et godt kunnskapsgrunnlag i forkant av høringsperioden. For hensetting vil det være naturlig å involvere også yngre barn som berøres.</p>	<p>Kommunisere og skape dialog Opprettholde interesse gjennom kommunikasjon. De bør ha anledning til å gi tilbakemeldinger og innspill til prosjektet. Ha konsultasjoner underveis i prosjektet gjennom møter på Bylab. Diskusjonene i disse møtene kan gi innspill til konkrete løsninger.</p>	<p>Bylab og sosiale medier De unge inviteres spesielt til deltagelse på Bylab der formidlingen av budskapet er tilpasset målgruppa. Bruk av sosiale medier og info-filmer skal opplyse og vekke interesse. For hensetting vil bane NOR benytte seg av møtelokaler på Hjellum.</p>	<p>Legge til rette for aktiv deltagelse i planprosessen. Skape engasjement for prosjektet. Ved å tilpasse arena og budskap til målgruppen er hensikten å skape engasjement og å involvere de unge i det som angår dem.</p>	<p>Byutvikling, planprosess og konsekvenser av tiltaket De unge er opptatt av hvordan tiltaket vil påvirke byen, områdene rundt samt beslaget av dyrka mark. Hvordan vil deres hverdag bli når tiltaket er ferdig? Hva er de vesentlige forskjellene mellom alternativene? Hvordan vil deres interesser berøres i anleggsfasen?</p>

Næringslivet

AKTØR	GRAD AV INVOLVERING	ARENA	HENSIKT	BUDSKAP
Næringslivet Næringslivsaktører er en variert gruppe og vil påvirkes i varierende grad av tiltaket. På Hjellum vil denne aktøren i all hovedsak være næringsdrivende innen landbruk.	Kommunisere Møte aktørenes bekymringer og innspill med informasjon og dialog. De bør ha anledning til å gi tilbakemeldinger og innspill til prosjektet, som svar på direkte henvendelser eller i egne møter.	Særmøter Bane NOR vil informere på næringslivets egne møter samt folkemøte om hensetting på Hjellum. I tillegg vil det legges opp til særmøter både før og under høringen av planforslaget (2020).	Legge til rette for deltagelse i planprosessen og skape større forutsigbarhet. Faktabasert informasjon om tiltaket og dets konsekvensene er viktig for næringslivets forutsigbarhet.	Stasjonsplassering, knutepunktsutvikling, trafikkmønster, konsekvenser for landbruket og anleggsfase. For å best diskutere med næringslivsaktører ønskes det å formidle relevante utdrag fra konsekvensutredning en.

Interessegrupper

AKTØR	GRAD AV INVOLVERING	ARENA	HENSIKT	BUDSKAP
Interessegrupper Enkelte grupperinger i Hamar har vist stor interesse og kompetanse i prosjektet. Det er viktig å ta vare på disse for å få gode innspill og en faktabasert debatt.	Kommunisere Interessegrupper bør ha anledning til å gi tilbakemeldinger og innspill til prosjektet.	Bylab/Særmøter Bylab er hovedkanalen for informasjon ut av prosjektet. Særmøter avtales med enkelte grupper ved behov. Dette vil utføres både før og under høringsperioden. For hensetting vil bane NOR benytte seg av møtelokaler på Hjellum.	Grunnlag for faktabasert kommunikasjon og tillitsbygging. Skape en arena for gjensidig informasjonsutveksling mellom Bane NOR og de som har engasjert seg særskilt i jernbaneutbyggingen. Dette skal bidra til tillit og erfaringsutveksling.	Budskapet er ulikt Budskapet er ulikt fra møte til møte og avhenger av hva interessegruppen ønsker å diskutere. Det er viktig at informasjonen er presis og faglig.

Befolkningen

AKTØR	GRAD AV INVOLVERING	ARENA	HENSIKT	BUDSKAP
Befolkningen Er alle i Hamar kommune som har interesse for og som vil påvirkes av tiltaket.	Kommunisere Legge til rette for god informasjon og kommunikasjon fra Bane NOR til befolkningen. Være tydelig på handlingsrom og forventninger i møte med befolkningen. Skape trygghet og forutsigbarhet.	Bylab og folkemøter Bylab er hovedkanal for informasjon om prosjektet. Folkemøter og åpne kontordager på Bylab vil gjennomføres i høringsperioden. Det vil gjennomføres egne folkemøter på Hjellum.	Legge til rette for aktiv deltagelse i planprosessen. God formidling av tiltaket og konsekvenser. Tilpasse arena og budskapet. Skape engasjement og sikre at befolkningen kan komme med egne meninger om tiltaket basert på korrekte opplysninger. Informere om deres mulighet for å medvirke.	Forståelse for valg av alternativ, rasjonell begrunnelse for valg, samt konsekvenser av tiltaket i både anleggsfase og drift.

Overordnet aktør og interessentanalyse

Interessentgruppe	Informere	Kommunisere	Dialog	Involvere
Politikere	Internett Sosiale medier Trykte medier	Formannskapsmøter og kommunestyremøter	Særmøter med partigrupper	
Offentlige myndigheter	Internett Sosiale medier Trykte medier		Særmøter og offisielle oversendelser	Særmøter, prosjektgruppemøter og regionalt planforum
Ungdom	Internett Sosiale medier Trykte medier	Bylab/Hjellum	Særmøter/Bylab skolebesøk	
Næringsliv	Internett Sosiale medier Trykte medier	Bylab	Særmøter/Bylab	
Interessegrupper	Internett Sosiale medier Trykte medier	Bylab	Særmøter/Bylab	
Befolkningen	Internett Sosiale medier Trykte medier	Bylab/Hjellum Folkemøte		

Arenaer for medvirkning

PROSJEKTGRUPPA

I en egen møteserie med prosjektgruppa diskuteres sentrale problemstillinger i prosjektet fortløpende.

POLITIKERE I HAMAR

Kommunikasjon og dialog med politikere skjer hovedsakelig i formannskapsmøter og kommunestyremøter. Politikerne informeres jevnlig ved at BN presenterer orienteringssaker om viktige tema i konsekvensutredning, prosjektering og planprosessen underveis. Særmøter med partigrupper vil gjennomføres ved behov.

BYLAB

Bylab er ment å være en møteplass for alle innbyggere og interesserte. Her vil det finnes oppdatert informasjon om prosjektet, skissert framdrift og filmer. Det vil både før og under høringsperioden avholdes Bylab-kvelder, åpne kontordager og særmøter på Bylab. For hensetting vil særmøter avholdes på Lovisenberg skole.

SÆRMØTE

Særmøtene benyttes til å komme i kontakt med spesielt berørte målgrupper for å diskutere konkrete problemstillinger i prosjektet. Disse vil i hovedsak avholdes på Bylab og Lovisenberg skole for det som gjelder hensetting.

FOLKEMØTE

Folkemøter kan benyttes i høringsperioden, hovedsakelig som en informasjonskanal. Det vil ses på egnede lokaler for dette både for dobbeltsporet og for hensettingsprosjektet.

UTSTILLING

Bylab skal være et sted der befolkningen kan komme å få oppdatert informasjon og se oppdaterte visualiseringer fra prosjektet underveis. Dette utenom spesifikke overnevnte arrangementer. Her bør det være informasjon om hvordan man kommer i kontakt med prosjektet og oversikt over medvirkningsarenaer. Det vil også henges opp informasjonsplakater på Hamar stasjon, på Hjellum og rundt om i Hamar sentrum.

NETTSIDE OG SOSIALE MEDIER

Gitt at henvendelser og kommentarer ikke svares ut på nett eller i sosiale medier er ikke disse å anse som fullverdige medvirkningsarenaer, men som en informasjonskanal som spiller en viktig rolle i medvirkningsstrategien.

ARENA FOR
INVOLVERING

ARENAER FOR
KOMMUNIKASJON
OG DIALOG

ARENAER FOR
INFORMASJON

Kommunikasjonskanaler

SOSIALE MEDIER

Korte, engasjerende filmer på sosiale medier gir god informasjon og engasjerer innbyggere. Når ut til mange.

TRYKTE MEDIER OG NETTAVISER

Lokalaviser både på nett og papir når ut til mange. Prosjektet vil i tillegg henge opp informasjonsplakater i Hamar sentrum, på stasjonen, på Bylab og på Hjellum.

NETTSIDE

Bane NOR og Hamar kommunes nettsider oppdateres jevnlig med de formelle offisielle dokumentene. Disse når ut til flere og er alltid tilgjengelige. Prosjektet har i tillegg opprettet en webportal, slik at det skal være lettere å finne informasjon om prosjektet. Det vil reklameres for nettsidene på informasjonsplakater og på Bylab.

FOLKEMØTE

Det vil bli arrangert folkemøter i Hamar og på Hjellum i høringsperioden. I tillegg vil det legges opp til åpne kontordager på Bylab og særmøter ved behov. Når ut til mange.

BYLAB MED UTSTILLING

På Bylab vil det finnes oppdatert informasjon, skissert framdrift og visuelle virkemidler for å gi best mulig inntrykk av prosjektet. Her vil planforslaget kommuniseres ut med film og eksemplarer av planen i papirversjon. I tillegg vil det henges opp plakater med informasjon om prosessen og hvordan du kan medvirke. Det legges også opp til lekeområde med tog for barn.

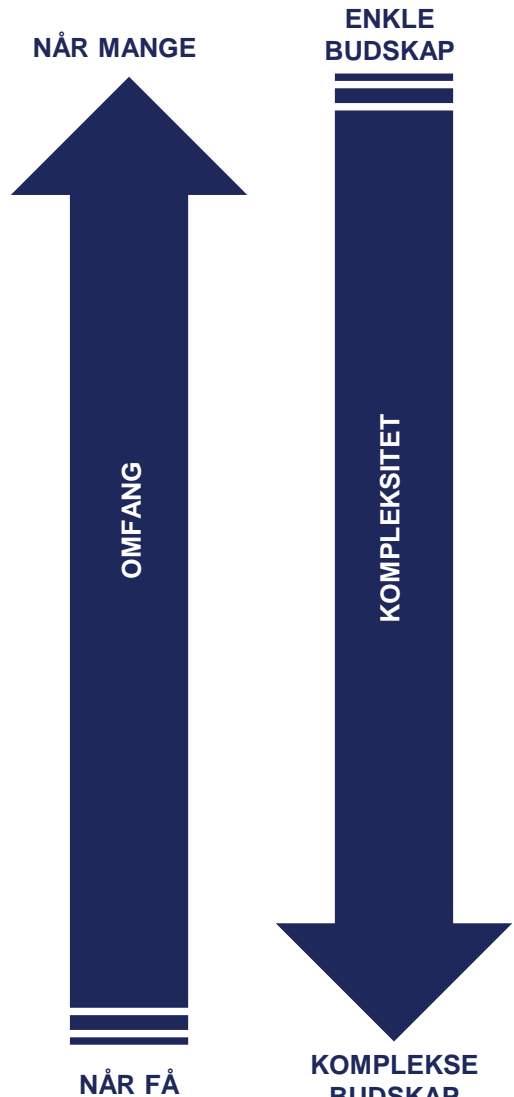

Orientering for politikere i kommunestyremøter og /eller formannskapsmøter. Dette er en viktig arena for informasjonsutveksling og for å svare ut spørsmål og samt gi fortløpende informasjon.

SÆRMØTER

Særmøter er egnet for kommunikasjon og dialog om komplekse problemstillinger som er skreddersydd for den/de særinteressene. Vil i hovedsak gjennomføres på Bylab eller egnet lokale på Hjellum for hensettingsprosjektet.

Figur: Viser prinsipielt hvor mange man potensielt når ut til ved bruk av ulike kommunikasjonskanaler er omvendt proporsjonal med budskapets kompleksitet

Fremdriftsplan

Sommerferie

Fase 1

1. aug. - 30. sept. 2019

Stille fra prosjektet medvirkning- og kommunikasjonsmessig. Utarbeidelse av planforslaget.

Fase 2

1. okt. – 27. nov. 2019

Informasjon til politikere og Bane NORs oversendelse til Hamar kommune.

Fase 3

27. nov. – 20. des. 2019

Offentliggjøring av planforslaget med KU samt anbefaling. Politisk behandling og oppstart høringsperiode.

Juleferie

Fase 4

1. jan. – 14. feb. 2020

Høringsperiode, Bylab/åpne kontordager, særmøter og begynnende merknadsbehandling.

Fase 5

14. feb. - mars 2020

Merknadsbehandling og evt. justering av planforslag.

Fase 6

27. Mai 2020

2. gangsbehandling/ sluttbehandling

